

PRI ČRNEM ORLU

Hotel je 1850 zgradil veleposestnik Jožef Kotnik. V prvem nadstropju je bila čitalnica. Ustanovili so jo 1876, med ustanovitelji je bil tudi oče Ivana Cankarja.

LAVRENČIČEVA HIŠA – STARA POŠTA

Ena najstarejših in najpomembnejših stavb, zgrajena morda že v 15. stol. Stoji ob Ljubljani, kjer je bilo nekoč potniško pristanišče. V njej je bila nekdanja mitnica, pošta in gostišče. Pošta je iz Ljubljane do Vrhnike »potovala« po reki Ljubljanici.

ENAJSTA ŠOLA POD MOSTOM

Zbadljivka »enajsta šola« je nastala najverjetneje v 17. stol. kot posmeh ljudski nevednosti in neizobraženosti, oholosti in domišljavosti posameznikov. Ivan Cankar ji je dal pozitivno vrednost; pridobivanje življenjskih izkušenj pri otrocih zunaj šole in družine.

Prvi most čez Ljubljanico, ki povezuje Vrhniko z Verdrom, so zgradili šele leta 1790, drugega pa 1888. Ta je bil litoželezen. Odprli so ga ob slovesnosti praznovanja 40. obletnice vladanja cesarja Franca Jožefa. Dvanajstletni Ivan Cankar je kot najboljši učenec na slovesnosti pozdravil zbrano gospodo.

SVETI LENART

Prvotna kapela je bila zgrajena leta 1444 v gotskem slogu. Današnja baročna podoba je dobila v 18. stol. Sveti Lenart je zavetnik jetnikov in živine.

SVETA TROJICA

Zgrajena je bila kot romarska cerkev leta 1630 s prostovoljnimi darovi faranov. Sedanja podoba je dobila med letoma 1870-71. Cerkev obkroža zid s trinajstimi kapelicami, ki jih je nekoč krasil Layerjev križev pot.

SVETI PAVEL

Cerkev sv. Pavla je farna cerkev in je bila zgrajena kot četrt na tem mestu na kraju nekdanjega rimskega tabora. Prva znana

Cankarjeva Vrhnika

Po poti
Cankarjeve mladosti

Cankarjeva spominska hiša

Informacije in najava vodenj:
TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER VRHNICA,
Tržaška cesta 9, 1360 Vrhnika;
T: 01/ 755 10 54; M: 051 661 063;
E: tic@zavod-cankar.si
www.zavod-cankar.si

Urniki Cankarjeve spominske hiše:
(april - oktober):
tor-pet: 9h-13h, sob, ned, prazniki: 14h-18h.

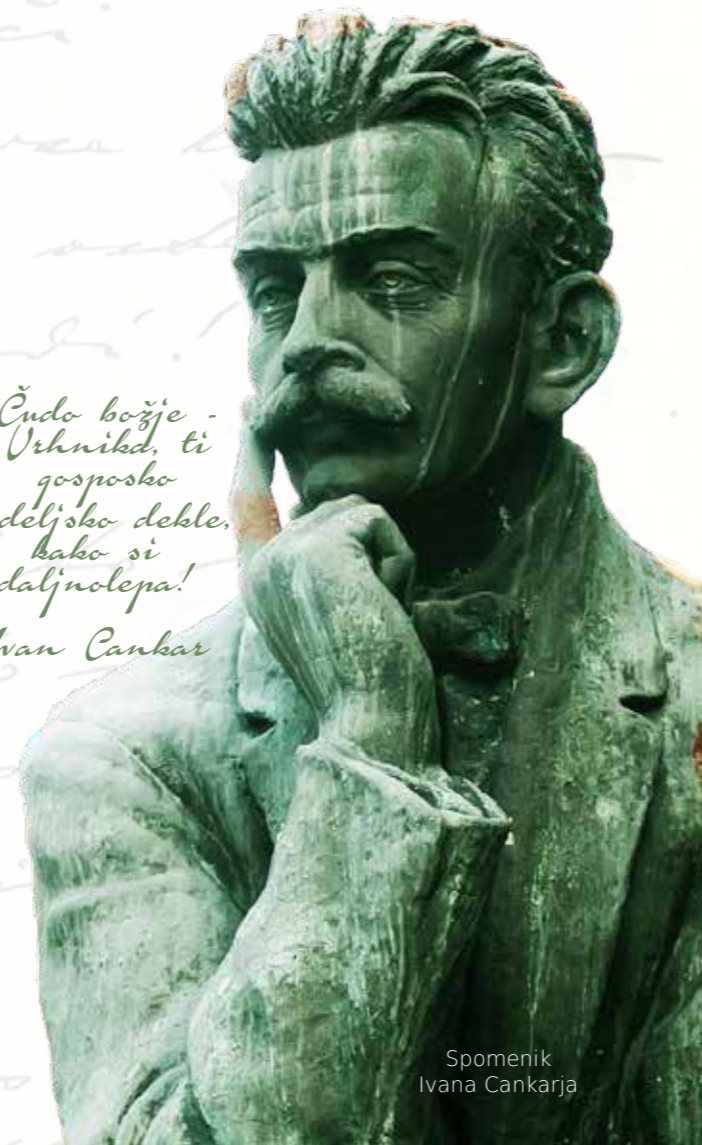
Za skupine po dogovoru.
Cena vstopnice:
otroci: 1,50 eur, odrasli: 2,00 eur.
Voden ogled :
1 ura 30,00 €,
vsaka nadaljna ura 20,00 €.
Cene vključujejo 22 % ddv.

Za skupine učencev in dijakov 20% in
za skupine upokojencev 10%
popusta za vodene ogleds.

Izdajatelj: Zavod Ivana Cankarja za kulturo, šport in turizem Vrhnika.
Tekst: Marija Iskrenovič, Dora Semrov. Zasnova in oblikovanje: Vesna Popit.
Fotografije: Cankarjeva knjižnica Vrhnika, Tomislav Popit, Darinka Mladenovič,
arhiv Zavoda Ivana Cankarja Vrhnika.
Vrhnika, 2014.

Čudo božje -
Vrhnika, ti
gosposko
nedeljsko dekle,
kako si
daljnolepa!
Ivan Cankar

Spomenik
Ivana Cankarja

VRH-NIKA (vznik-izvir)

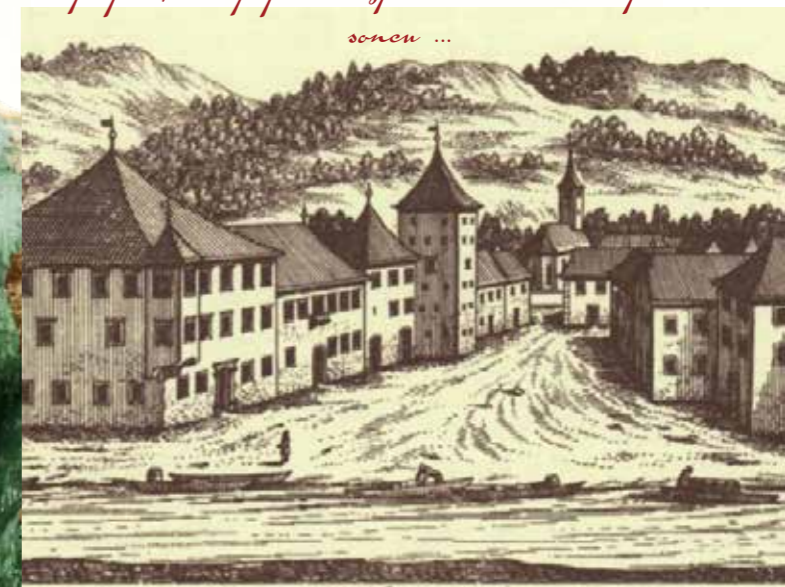
VRH-NIKA (vznik-izvir)
naselje se je razvilo v davni preteklosti ob številnih izviri Ljubljane, ki privre na dan v Močilniku in Retovju.

Vrhnika se nahaja na skrajnem jugozahodnem robu Ljubljanskega barja, na samem stiku Barja (marosta ali maha po vrhniško) in kraškega sveta. Kras se na območju Retovja in Močilnika kaže v obliki strmih apnenčastih sten, izpod katerih bruha številni izviri reke Ljubljane.

Vrhnika je imela pomembno mesto že v prazgodovini. Legenda o Argonavtih in zapis rimskih zgodovinarjev pričata o tem, da je bilo na tem območju rečno pristanišče.

Nauportus (novo pristanišče) je bil starejši od Emone. Najdbe, ki jih odkrivajo še danes ob izkopavanju temeljev za nove stavbe, pričajo o tem. Spomeniško zaščitena reka Ljubljanica skriva v sebi še danes dokaze o davni preteklosti Vrhnike.

Tam, glej, se razprostira domovina, lepa kakor paradiz. Zamolklo pesem pojejo gozdovi, pojejo in se približujejo nalahko, poigrava se burja s silnimi hrasti, kakor poletni veter z žitom na polju. Tam, glej, se razprostira ravan, obkrajana v soncu ...

Valvasorjeva podoba Vrhnike (Slava vojvodine Kranjske) 1689

1 CANKARJEV SPOMENIK
Pot začnemo v središču Vrhniko, ki jo bogati Cankarjev spomenik, delo kiparja Iva Jurkoviča. Ob odkritju 10. 8. 1930 je govoril Fran Saleški Finžgar.

2 ENAJSTA ŠOLA POD MOSTOM
»Ob vročih dneh se prične enajsta šola pod mostom ter se neha ob prvih jesenskih nalivih. Nekoč sem v gorečem hrepenenju po nadaljnji učenosti zašel malo pregloboko v vodo. Nenadoma se mi je zazdelo, da jaham na ogromnem zelenem konju naravnost proti sijajnemu soncu.«

3 LJUBLJANSKA CESTA 1
Po požaru je bilo v hlevu Franca Kotnika tretje stanovanje Cankarjeve družine. Ivanu je bilo ob vselitvi pet let. Od tu je hodil v »enajsto šolo« in tudi v 1., 2. in 3. razred osnovne šole.

4 MANTOVSKI HLEVI
Stari opuščeni konjski hlevi pri gostilni »Mantova« so bili prvo zatočišče Cankarjevih. Tu je mati rodila desetega otroka, Ivanček pa je željno gledal »mesarjeve klade«.

5 CANKARJEVA SPOMINSKA HIŠA
Mimo sodišča in cerkve sv. Lenarta nas pot pripelje do Cankarjeve spominske hiše Na klanecu št. 1. Na temelju sedanje hiše je stala lesena s slamo krita bajtica, v kateri se je 10. maja 1876 rodil Ivan Cankar. Ko mu je bilo tri leta, je hiša pogorela.

6 SVETA TROJICA
Po ogledu hiše nadaljujemo pot proti vrhu klanca, kjer se v soncu blešči sv. Trojica – kraljica vrhniška. Pisatelj jo v svojem delu omenja kar osemindvajsetkrat.

7 STARA CESTA 11
Tu je bil peti dom Cankarjeve družine. »Zgodnje jutro je bilo, jesensko jutro, megleno in hladno,« ko se je dvanajstletni Ivan peljal z materjo na ropotajočem vozu godrnjavega "Strička" v Ljubljano v šolo.

8 STARA CESTA 13
Po očetovem odhodu v Srbijo, ko je bilo Ivanu 14 let, je družino sprejela babica Marija Pivk. V tem času je Ivan opravil 3., 4. in 5. razred realke.

9 POT K TROJICI 2
Pri Brenčiču je bilo četrto stanovanje Cankarjevih. Ivan je imel že osem let in je bil ministrant v cerkvi sv. Pavla.

10 VAS 8
Pri Tičku je bil zadnji dom Cankarjeve družine. Ivanu je bilo 21 let, ko se je začasno vrnil z Dunaja. Tu sta mu leta 1897 v dveh dneh umrli babica in mati. Svoje najlepše črtice je doživel prav tu.

Po poti Cankarjeve mladosti

Leta 1876 se je na klanecu siromakov na Vrhniko rodil velikan slovenske književnosti Ivan Cankar. Predstavnik slovenske moderne, pesnik, pisatelj in dramatik. Peljali vas bomo po poti, kjer boste skozi odlomke njegovih del spoznali pisateljevo življenje in kraj v katerem je živel.

11 PRI LIPI 2
Tu je bila trgovina K. Mayerja, kjer sta konfekcijo prodajala Cankarjev oče in mati. Doživeli so gospodarski propad, ki je bil v veliki meri vzrok za revščino družine.

12 VOLJČEVA 17
Ivan je tukaj doživel 18. in 19. rojstni dan in opravil 6. in 7. razred realke. Žal pa je na maturi »padel« iz fizike.

13 VOLJČEVA 25
Tu je bil predzadnji dom Cankarjevih, kjer so imeli eno sobo in skupno kuhinjo s tremi družinami. Dvajsetletnemu Ivanu je uspelo opraviti maturo in se jeseni leta 1896 odpraviti študirat na Dunaj.

14 DRČA
"Vrhniko, prečuden kraj! V mehkem domotožju mi zakopni srce ob misli nate."

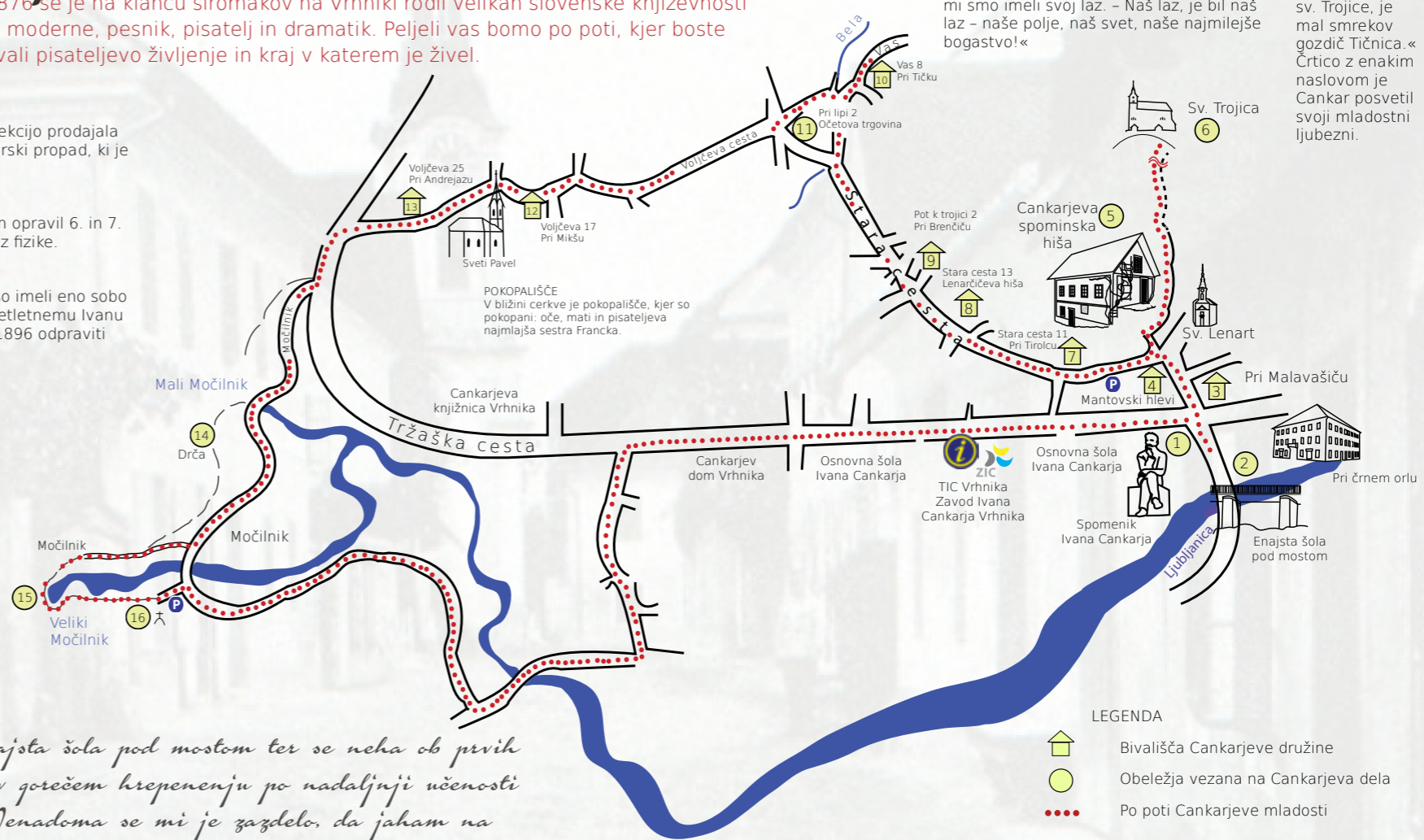
15 MOČILNIK
Prijeten sprehod po poti Cankarjeve mladosti končamo tam, kjer »izpod silnih sivih skal, temno molčičih, se je izvila zamolklo zelena voda Močilnikova.«

16 KAPELICA SV. ANTONA
"Kako živ je sveti Anton, na skali sedi in bukve ima na kolenih ..."

»Ob vročih dneh se prične enajsta šola pod mostom ter se neha ob prvih jesenskih nalivih. Nekoč sem v gorečem hrepenenju po nadaljnji učenosti zašel malo pregloboko v vodo. Nenadoma se mi je zazdelo, da jaham na ogromnem zelenem konju naravnost proti sijajnemu soncu.«

CANKARJEV LAZ
Pod sv. Trojico leži Cankarjev laz, o katerem pisatelj z veliko ljubeznijo zapiše: »Tudi mi smo imeli svoj laz. – Naš laz, je bil naš laz – naše polje, naš svet, naše najmilejše bogastvo!«

TIČNICA
»Nad Vrhniko, na holmu onkraj sv. Trojice, je mal smrekov gozdič Tičnica.« Črtico z enakim naslovom je Cankar posvetil svoji mladostni ljubezni.

- LEGENDA**
- Bivališča Cankarjeve družine
 - Obležja vezana na Cankarjeva dela
 - Po poti Cankarjeve mladosti

Čelotna pot traja 3 ure, program lahko časovno in vsebinsko prilagodimo vašim željam.